

NAGI
ŠIMENO

KAVÁRNA U SAKURŮ

Něžný příběh
o lidech, které spojuje
jeden třešňový strom

PŘELOŽIL VÍT ULMAN

HOST

NAGI
ŠIMENO

KAVÁRNA
U SAKURY

PŘELOŽIL
VÍT ULMAN

BRNO 2026

NAGI
ŠIMENO

KAVÁRNA U SAKURŮ

Automatizovaná analýza textů nebo dat
ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU
je bez souhlasu nositele práv zakázána.

桜の木が見守るキャフェ

SAKURA NO KI GA MIMAMORU CAFE

by SHIMENO Nagi

© 2024 SHIMENO Nagi

All rights reserved.

Original Japanese edition published

by Bungeishunju Ltd. in 2024.

Czech language translation rights reserved

by Host vydavatelství, s. r. o., under the licence

granted by SHIMENO Nagi arranged with

Bungeishunju Ltd. through The English Agency

(Japan) Ltd. and New River Literary Ltd.

Translation © Vít Ulman, 2026

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2026

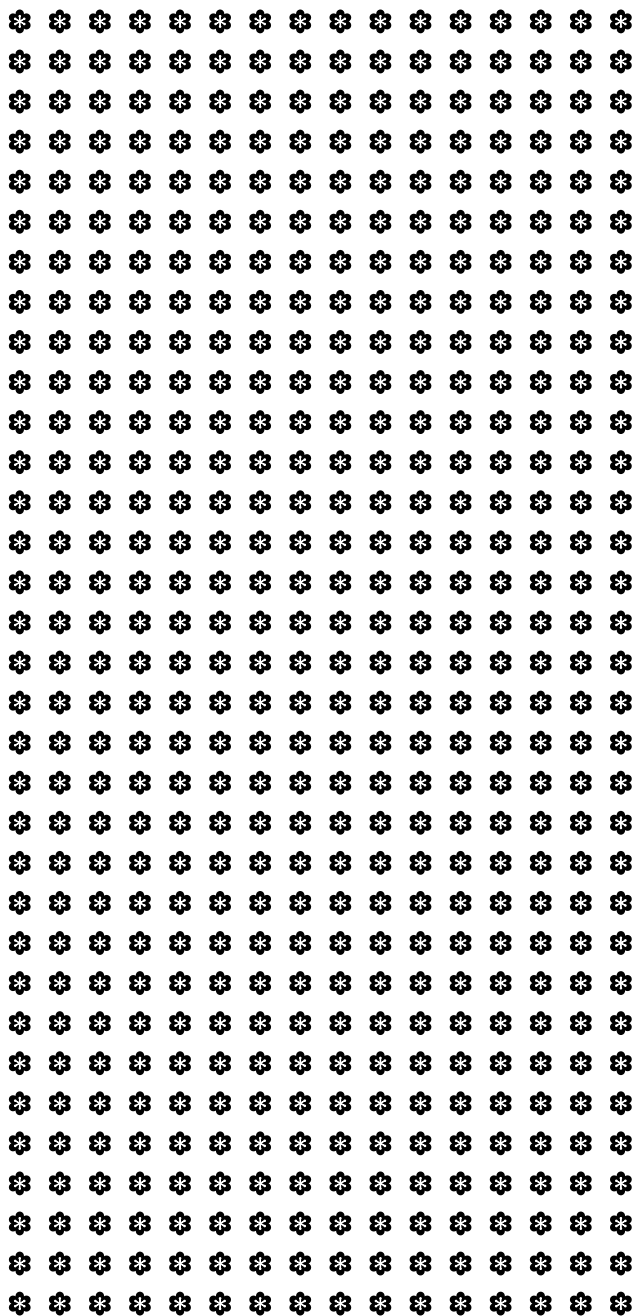
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-3251-3 (PDF)

ISBN 978-80-275-3252-0 (ePUB)

ISBN 978-80-275-3253-7 (MobiPocket)

ROZKVĚT

Nejdříve si povězte něco o sakurách. Když se kdysi v Japonsku řeklo slovo *sakura*, znamenalo to prý divokou horskou třešeň. V současnosti se tím ale zcela samozřejmě myslí odrůda *someijošino*, jejíž květy Japonci obdivují na jaře při dnes už světově proslulé slavnosti *hanami*. A když meteorologický ústav vyhláší v každoroční předpovědi, kdy sakury začnou kvést, ve většině regionů Japonska jde právě o tuto odrůdu.

Someijošino vznikla křížením domácích japonských druhů třešní zvaných *edohigan* a *óšimazakura* ještě v dobách, kdy na hradě v Edu sídlil šógun, a vyniká tím, že se její květy rozvíjejí dříve než listy. Ceněna bývá však nejenom pro potěšení, které lidem nabízí pohled na strom pokrytý záplavou květů, ale také pro to, jak rychle roste, díky čemuž se rozšířila po celé zemi.

Ovšem já, která své větve rozprostírám v zahradě Café Cherry Blossom, jsem velká stará horská sakura. Jsem původní japonský druh, divoká třešeň rostoucí jen a pouze v Japonsku. Mou krásu chválí lidé odedávna, opěvovali ji

dokonce již v tradičních japonských básních. Jenže na rozdíl od *someijošino* se mé listy rozevírají ve stejnou dobu jako květy. Jejich barva je světle broskvová, tak jemná, až se blíží bílé, a když se smísí s hnědočervenou barvou mých mladých listů, vznikne z toho jasná růžová a na jaře tak vypadám skvostně.

Budovu, u níž stojím, převzala Hio od své matky před třemi lety, když se jí zrovna blížily třicátiny. Už předtím tu ale matce pomáhala, a já ji proto vídávala často přicházet a odcházet. Od té doby, ba ne, vlastně od nepaměti se zde tyčí můj mocný kmen. Už mám svůj věk, jak si jistě dokážete představit.

Ona budova stojí v rohu pozemku a má určitě přes sedmdesát let. Je to stavba západního stylu s krémovými stěnami a modrozelenými taškami a svou barvou připomíná hluboké moře. Již se na ni podepsal zub času, ale protože dnes retro letí, občas lidé přijíždějí i z daleka, aby si ji vyfotili.

Hio strčila klíč do zámku u prosklených vchodových dveří. Dvakrát jím otočila doprava a s hlasitým klapnutím odemkla. V přední si na betonové podlaze zula své obnošené conversky a z botníku vytáhla tmavě hnědé pantofle určené pro zaměstnance. Jakmile si je obula, ucítila přes své bílé ponožky jemný dotek gumy, z níž byly pantofle vyrobené.

Na slunci bylo už teplo, ale v místnosti ještě vládl pozůstatek zimy. Jakmile závan navlhlého dřeva pronikl k jejímu nosu, Hio se zhluboka nadechla. Byla to vůně, kterou tento dům získal

v průběhu desetiletí. Když vzduch prostupující budovou pronikl do všech částí jejího těla, dala si ruce v bok a pronesla: „Takže.“

Jae, Hiina babička, zde kdysi vedla útulný penzion. Dneska bychom to možná nazvali levným hotelem, prostým ubytovacím zařízením bez dalších služeb. V přízemí měla recepci a pokoj pro zaměstnance, ve druhém a třetím patře pak byly pokoje pro hosty. Ubytovaní v budově postavené v západním stylu a se jménem Cherry Blossom bylo tehdy nezvyklé a působilo luxusně, ale jakmile začalo být na vybavení poznat, že už má něco za sebou, zákazníci sem přestali jezdit. Když o generaci později budovu převzala její dcera Sakurako, byla to příležitost předělat ubytování na západní restauraci.

Kuchyni tam vedl Sakuračin manžel, tedy Hiin otec. Kuchařskému umění se naučil během dlouhých let odpracovaných ve francouzské restauraci a zákazníkům nabídl neformální a nepříliš drahou verzi francouzské kuchyně. Jakmile ale i on překročil šedesátku, už se mu nechtělo pořád stát u sporáku. Raději odešel dříve do důchodu a zbytek života se rozhodl strávit v pohodě se svou manželkou.

Když se Hio stala zdejší majitelkou, mohla si samozřejmě také najmout kuchaře. Jakmile však přijmete zaměstnance, nejenže jsou s tím spojeny náklady, ale zároveň přijímáte zodpovědnost za jejich živobytí. Pro mladou Hio by to byla asi příliš velká zátěž. Proto s rodiči hledala možnost, jak by mohla podnikat sama

a současně budovu udržovat. Obor restaurátství se tedy rozhodli opustit. Podniku nakonec nechali jeho jméno — Cherry Blossom — a jen před něj přidali jako korunku slovo Café.

Protože Hiin podnik zákazníkům nabízí sezonní japonské zákusky a zelený čaj, možná by bylo srozumitelnější, kdyby se jmenoval třeba *Tradiční cukrárna* nebo *Japonská kavárna*, ale nová majitelka na slově Café trvala. K takovéto retromoderní stavbě se tyhle názvy totiž nehodí, vysvětlovala vzrušeně.

Hio chodila ještě na základní školu, když její babička Jae zemřela, a možná proto v ní představila, že se brzy stane paní tohoto domu, vyvolávala hluboké pohnutí. Ale od toho okamžiku uplynuly už tři roky. Vždycky mě překvapí, jak rychle plynou dny a měsíce. Jeden rok trvá stejně dlouho, ať už jste dítě, nebo dospělý, avšak to, jak jej vnímáte, se liší. Když žijete tak dlouho jako já, rok je pro vás úplná chvilíčka a může uběhnout klidně pět nebo deset let a vy stejně prohlásíte: Kdepak, to bylo nedávno.

Takže i doba, po kterou podnik nese název Café a Hio je jeho majitelkou, se z mého pohledu zdá být pouhým okamžikem.

Na mých košatých větvích se před několika dny začala nalévat poupata. Už nevím, jestli to bylo včera nebo předevčírem, dny mi splývají. A přesto posílám do větví svou sílu. Při takovém dobrém počasí se nejspíše za pár hodin, někdy po dnešním poledni, první z nich začnou rozevírat. Mé dlouholeté zkušenosti, ano, více než stoleté zkušenosti, mi říkají, že je to jisté.

A zatímco za jasného rána přetvářím vzduch v sílu růst a naplňuji jí svůj kmen i větve až po samotné špičky, cítím, že mě u nohou něco lechtá.

Shlédnu a vidím, jak pejsek šiba-inu s kožichem barvy okru máchá svým ocasem a motá se kolem mého kmene.

„Ale ale, za chvíli už pokvete,“ zamumlal si pro sebe muž, který ho držel na vodítku, a přimhouřil oči, jejichž koutky jako by byly vyřezané z hlubokých, nesčetných vrásek. Měl pocit, že vánek, jenž si pohrával s jeho prořídými vlasy, je poslem přicházejícího jara.

Pes rozmazeně zakňučel a přitiskl svůj čenich ke kmeni. Šimralo mě to tak, až se mé tělo roztrásllo a větve zaševalily.

Ten stařec venčící psa tudy prochází většinou kolem osmé ranní. Asi tři hodiny poté Hio obvykle vyjde ze svého domku za budovou kavárny. Café Cherry Blossom otevírá pozdě, kolem dvanácté. Místní zde, v turistické oblasti nepříliš vzdálené od centra města, totiž začínají svá rána později, než je obvyklé, a ulice tu ožívají, až když je slunce vysoko na obloze. Díky tomu, že Hio kavárnu otevírá až v pozdějších dopoledních hodinách, může sladkosti, které v kavárně nabízí, shánět vždy až ten samý den.

Právě teď, jako by ještě nemohla setřást ospalost, využila toho, že zatím nikdo nepřišel, protáhla se a pořádně zívla. Neměla tušení, že se na ni dívám, a vypadala úplně bezbranně. Až mi málem bezděky vyklouzlo, že je to pořád dítě.

Jakmile Hio začala pracovní doba, vstoupila hned do předsíně a otevřela všechna okna v budově, aby se dovnitř dostal čerstvý vzduch. Nakonec vešla dřevěnou brankou na zahradu a z kůlny vytáhla bambusové koště.

Kobaltově modré šaty po kolena, to je její uniforma. Kulatý límeček a manžety na rukávech má bílé, což vyvolává jistý pocit čistoty. Když obsluhuje zákazníky, bere si na sebe ještě zástěru s decentní krajkou po okrajích, ale teď před otevřením si přes šaty hodila pracovní plášť, aby si je nezaprášila. Budovu od zahrady odděluje dřevěná branka, přičemž jedna strana zahrady sousedí se zadní uličkou, z níž sem můžou kolemjdoucí i psi na procházce vstoupit.

Hio se na mě dlouze zadívala a s koštětem v rukou ke mně přistoupila, jako by ji lákala poupata v záhradní mých větví. Když se postavila vedle mého kmene, celé její tělo se dostalo pod deštník tvořený mými větvemi. Za tenkými větévkami, ke kterým vzhlížela, se rozléhalo jasně modré nebe.

„Jé! Už jsou hrozně napučené, co nevidět budu moct rozhlásit, že rozkvetla.“

Jakmile si ověřila, jak moc jsou poupata naducaná a kulatoučká, s veselým výrazem vystoupila zpod mé koruny.

Poupata jsou sice nalitá mízou, květy se však ještě neotevřely, na nějaké vyhlášení je zatím brzy. Že se nemůže dočkat, sama chápu, ale ještě chvílku, ano, alespoň pár hodin by mohla vydržet.

A zatímco jsem si marně lámala hlavu, jak bych jí tuhle radu měla sdělit, objevila se ve vchodu lidská postava.

„Dobrý den!“

Od starých prosklených dveří vedoucích do předsíně hlasem plným elánu volala Mijako. Provozuje květinářství na hlavní ulici před nádražím. Větvičky, které držela v náruči, byly delší než tato drobná žena a jejich špičky dosahovaly až nad její hlavu.

Hio si dala ruce k ústům a hlasitě zavolala: „Jsem na zahradě!“ Přitom se protahovala a pohupovala trupem ze strany na stranu.

Když ji Mijako zaslechla, rychle se otočila a ladným pohybem otevřela branku do zahrady.

„Hele, Mijako, podívej se.“

Hio ani pořádně nepozdravila a vybídla kamarádku rukou, ať jde ke mně.

„Podívej, už za chvíli pokvete.“

Ukázala na mé větve a pyšně se usmívala, přestože to nebyla její zásluha.

„Fakt. Vypadá to, že začne kvést hned teď.“

Mijako byla o pět let starší než Hio a culila se, jako by měla tváře plné sladkých bonbonů. Podívala se na Hio a s úsměvem řekla: „Už bude skutečně jaro.“

Hio přikývla, všimla si do papíru zamotaných větviček v Mijačině náruči a konečně se probírala ze zasnění.

„Á, květiny. Moc děkuju.“

„Dneska jsem přinesla větvičky do vázy. Říkala jsem si, že to možná nebude moc výrazné,

ale když vám tu teď rozkvete zahrada, bude se to sem hodit.“

Zatímco klábosily, vešly společně do kavárny.

Květiny v Café Cherry Blossom má od výběru až po samotné aranžování na starosti Mijako. Chodí sem zhruba jednou za dva týdny, aby je vyměnila. Dnes přinesla větvičky kdoulovce, jež se skvěly kulatými kvítky a oválnými listy. Kdoulovec mívá růžové, červené i červenobílé květy, ale větve, které ji vykukovaly z náruče, byly řídce poprášené květy čistě bílými. Takovou jemnou barvu vybrala zřejmě s ohledem na to, že budu každou chvíli na zahradě kvést já.

„Nechceš vědět, jaké dneska budeme mít zákusky?“

Zatímco Mijako prostříhávala větve kdoulovce nůžkami a aranžovala je do seladonové vázy s tenkým krkem a oblým břichem, vzala Hio do rukou lakovanou krabičku přikrytou víkem.

„No, určitě jsi připravila něco speciálního. Mám hádat?“

„Jen do toho.“

Hio se nervózně natřásala, jako by se nemohla dočkat.

„*Sakuramoči*, trefila jsem se, že jo?“

V tomhle ročním období to nemůže být nic jiného. Hio vesele přikývla. Musela mít velkou radost, protože víko krabičky otevřela s hlasi-
tým: „Tadá!“ Vnitřek lakované krabičky byl sytě červený a vevnitř vyskládané světle růžové bo-
cháňky zabalené do sakurových listů působily nesmírně roztomile.

„Vypadají dobře. Teda, měla bych asi nejdřív říct, že se moc hodí k jaru, ale už mi to prostě tak vyklouzlo,“ protáhla obličej Mijako.

„Jo, to jsou *sakuramoči* z mouky *dómjódži*,“ odpověděla Hio. *Dómjódži* se říká lepkavé rýži, která se napaří, usuší a pak najemno nadrtí. Její vzhled i textura je dost specifická a používá se na výrobu různých druhů rýžových bochánků *moči*.

„Ale *sakuramoči* se v západním a východním Japonsku dělají jinak, že?“

Mijako přestala stříhat a sklonila se ke krabičce. Japonské přísloví praví, že bochánky jsou lepší než květiny, a v tomhle případě to platilo jistojistě.

„Z *dómjódži* je vyrábějí na západě. Na východě vezmou pšeničnou mouku, přidají vodu, opraží ji a udělají z ní slupku, a do ní pak zabalí sladké fazole, trochu jako kdyby to byla palačinka.“

Zatímco Hio vysvětlovala, že o tom, co je lepší, rozhodují osobní preference, Mijako rozpustile zazářily oči.

„Hio, patříš mezi lidi, co ty sakurové listy jedí, nebo je necháš na talíři?“

Sakuramoči se totiž jak v západní, tak ve východní části Japonska balí do nasolených sakurových listů. Slaná chuť a vůně listů se tak dostane do samotného bochánku. Jsou lidé, kteří ty listy sundají a sní jenom samotné *moči*, ale jiní ho jedí celé i s listem.

Hio neváhala ani vteřinu a rezolutně prohlásila, že i to je otázka osobních preferencí.

„Já je jím s listem. Vždyť jsou moc dobré.“

„A já ho dávám pryč,“ zasmála se Mijako a s obdivem dodala: „Stejně jsou ty sakury super, člověk si může užít nejenom jejich květy, ale dokonce i jejich listů.“ Trochu mě uvádí do rozpaků, že mě tak chválí, pravda to však je.

Na výrobu nasolených listů, které se používají na zákusky a vaření, se hodí mladé listy domácí japonské *óšimazakury*. Ty jsou totiž obzvláště měkké. Listy všech třešní sice začnou krásně vonět, když se naloží do soli, odrůda *someijošino* je má ovšem příliš tuhé a k jídlu moc nejsou. Samozřejmě nevím, jestli Hio zná takové detaily, ale mezi řečí se na mě zadívala skrz vchodové dveře, které nechala otevřené.

Mijako, jež její pohled sledovala, prohlásila: „To je planá horská sakura.“

Jako správná květinářka určila přesně můj druh.

„Jo, v téhle zahradě roste od nepaměti.“

Hio dala důraz na výraz *od nepaměti*, a když se ta slova donesla až ke mně, kdesi hluboko uvnitř svého těla jsem ucítila prazvláštní teplo. Zdálo se mi, jako by se něco postupně dralo ven.

Když paprsky slunce začaly pronikat skrz okna až do nejzapadlejších zákoutí kavárny, ve vchodu se objevily tři mladé ženy. Je všední den, poledne. Určitě sem přišly, protože mají zrovna pauzu v práci. Do začátku otevírací doby zbývá ještě několik minut, ale už je slyšet jejich veselé klábosení. Ani to není nezvyklá situace. Přestože bývá kavárna často prázdná, zrovna na

začátku jara se stává, že ještě než Hio otevře, přede dveřmi postává už několik hloučků zákazníků.

„Dobrý den! Promiňte, už máte otevřeno?“

Na bujaré volání příchozích Hio odpoví: „Proboha, to už je tolik hodin!“

Pak se ozve pleskot jejích pantoflí. Dnes ji určitě čeká hodně práce.

Probuzená síla jako by probublávala až do mých větví. Vypadá to, že jsem už začala kvést.

„Jé!“

Zákaznice, jež vešla do kavárny a podívala se oknem do zahrady, nadšeně vykřikla. Hio nahlas hrdě prohlásila: „Je to tady. Sakury rozkvetly.“

V Japonsku se často používají slovní spojení jako *chlad květů*, *květinově zataženo* a *děšť smývající květy*. To všechno popisuje období kvetení sakur. Když je takto vyjmenujete, začnete mít pocit, že v tomto období bývá snesitelného počasí pomálu. Už několik dní jsem neviděla toho starého muže se psem, že by mu zima nedělala dobře?

I mé tělo úplně prochladlo. Až se mi třesou větve.

„To je kosa.“

Hio šla od úst bílá pára. Řekla si, že by už měla poklidit, rozmotala smotanou šňůru a zapnula topení. Na pultu se skvěla kytička fialek s namodralými okraji květů. Jako váza posloužil starožitný šálek na kávu s modrým ornamentem na bílém pozadí.

Když Hio květiny postříkala vodou z rozprašovače, jak jí nakázala Mijako, roztomilé fialky celé zvlhly. Jejich okvětní plátky se svěsily, jako by se klaněly, a vypadaly prokřehle. Jistým způsobem se podobaly mně, provlhlé v zimě venku.

Ale není třeba si nad tím chladem jenom zoufat. Protože díky nízkým teplotám aspoň hned všechny sakurové květy neodkvetou.

Za teplého počasí totiž uběhne u sakur od rozvítí prvních květů do plného rozkvetu tak jeden týden. Říká se, že rozkvetlé pak vydrží asi deset dní. Když se však takto táhnou studené dny, takhle lidová moudrost neplatí. Některé z květů jsou už v plném rozpuku, ale v místech, kam dopadá stín větví, se pupeny ještě ani nerozvíly. A tak se z květů sakur budeme moci ještě nějakou dobu těšit.

V Japonsku se také říká, že květy mají krátký život. Já si ale myslím, že vydrží vlastně docela dlouho, třebaže pochopitelně nemluvíme o nějaké věčnosti. Není však lepší místo povzdychávání nad jejich pomíjivostí podívat se na vše z jiného úhlu a povědět si, že vlastně kvetou relativně dlouho? Hned vám ta stejná doba bude připadat úplně jiná. Občas je samozřejmě dobré si jejich pomíjivost uvědomit, ale byla by škoda se soustředit jenom na to.

Navíc všechno, co kvete, jednou opadá. A právě proto, že to opadá, přijde další roční období. Jen tak může život pokračovat.

Lidé věnují pozornost pouze věcem, jež odcházejí, avšak právě díky minulosti může existovat i budoucnost. Říkám si, zдалipak si toho